

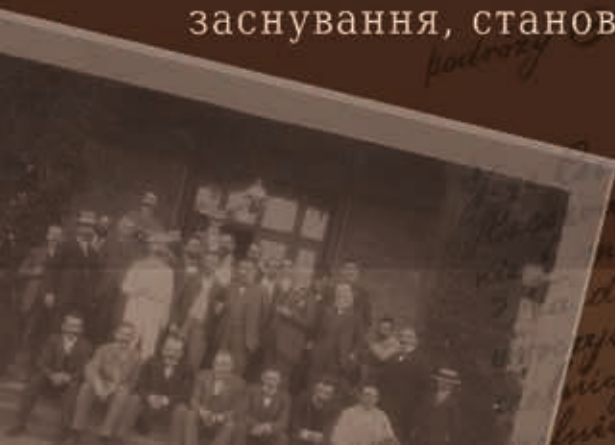

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ

ЛВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені Данила Галицького

заснування, становлення, наукова діяльність

*Program
Wykładów z Neurologii
1904*

*Podręcznik
neurologii
1904*

*Przebieg choroby
i Krosł. Apostolska Mości (wybadać
w piątek, dnia 7 Września, o godz.
minut 10 rano (czas średnio-europejski)
dworcu powitają Najjaśniejszego Pana
i Jego Episkopu. Pan Namiestnik
mięjskowych władz, duchowności
i inni. Do Łowczy o godzinie 10 minut 3
średnio-europejskiej).*

УДК 616.8(091):61.002.5(477.83)

Кафедра неврології Львівського національного
медичного університету імені Данила Галицького
(заснування, становлення, наукова діяльність) —
Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. – 52 с.

Автори: Галина ІВАСЮК, Тетяна НЕГРИЧ, Юрій МАТВІЄНКО,
Наталія БОЖЕНКО, Володимир КРИСА

Редактор: Ярослав ТУЧАПСЬКИЙ
Автор емблеми: Борис ВЕЛИКГОЛОВА
Дизайн: Оксана ПАНЧИШИН
Технічний редактор: Любомир КРИСА

Відповідальний редактор: завідувач кафедри неврології ЛНМУ
імені Данила Галицького д.мед.н., професор Т.І. НЕГРИЧ

Рецензент: завідувач кафедри клінічної фармації,
фармакотерапії та медичної стандартизації ЛНМУ
імені Данила Галицького, Заслужений діяч науки і
техніки України, д.мед.н., професор А.Б. ЗІМЕНКОВСЬКИЙ

КАФЕДРА / КЛІНІКА НЕВРОЛОГІЇ

Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького
(заснування, становлення, наукова діяльність)

Львів
2019

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

ПЕРЕДМОВА

Дослідження присвячене історії Львівської неврологічної школи, невідривно пов'язаної із кафедрою та клінікою неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Представлена ґрунтовна інформація з питань еволюції наукових досліджень у царині неврології та споріднених спеціальностей у Львові за останні більш як 100 років на історичному тлі того часу.

Свого часу відомий український організатор охорони здоров'я Платон Лукович Шупик писав: «Історія вітчизняної медицини свідчить, що науково-дослідна робота в університетах колишньої імперської Росії проводилась переважно силами лікарів-ентузіастів, значна частина яких перебувала у доволі важких матеріальних умовах. Долаючи нескінченні труднощі, вони наполегливою працею завойовували свої імена в українській науці. Далеко не завжди вітчизняні вчені мали можливість створювати школи, знаходити продовжувачів своєї роботи та помічників. Часто перспективні праці українських науковців після смерті їх авторів забувались, іноді продовжувались за кордоном особами, які присвоювали собі відкриття та здобутки наших вітчизняних учених. Та попри все, наші видатні співвітчизники все ж проводили дослідження величезного значення і створювали нові напрямки наукової думки, нові оригінальні школи. Виявляти імена патріотів-медиків, відстоювати пріоритет української науки, розробляти залишену нам наукову спадщину — це наш почесний обов'язок».

Як зазначав відомий невропатолог Б.Н. Маньковський (1954 р.), до революції 1917 року в Україні основними науковими центрами неврологічної думки були кафедри нервових хвороб у трьох університетах: Київському, Харківському й Одеському. Львів тоді був ще за кордоном, тож будь-які дослідження історії неврологічної науки саме в нашому місті мають неабияке значення та унікальність.

Історія Західної України складна, виповнена постійними драматичними подіями. Історія кафедри неврології формувалася у чотирьох державах: Австро-Угорській імперії, Польській Республіці (Другій Речі Посполитій), імперіалістичному СРСР і в Незалежній Україні. У створенні та діяльності

Рекомендовано до друку кафедрою неврології
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького

Протокол №11 від 4 грудня 2018 р.

кафедри, важливих наукових і освітніх подіях переплелися історичні, політичні та іноді навіть міфологічні аспекти. Тож пошук історичної істини є вельми актуальний сьогодні в умовах інтеграції України в ЄС та побудови нового вільного і демократичного суспільства.

Наукова розвідка подає доступні інформаційні потоки, релевантні визначеній дослідженню проблемі. Застосовано методи: системного підходу, інформаційного та історичного пошуку, біографічний, бібліографічний, аналітичний.

Окрема подяка належить Галині Михайлівні Івасюк за величезну пошукову працю в архівах, спрямовану на дослідження історії нашого Університету та, зокрема, кафедри неврології.

Щирої подяки заслуговують технічні працівники видання та всі, хто долучився до його виходу у світ.

«Якщо я бачив далі за інших, то це тому,
що стояв на плечах гігантів минулого»
(Ісаак Ньютон)

Привілеєм короля Польщі Яна II Казимира **20 січня 1661 року** Львівська єзуїтська колегія піднесена до рангу Академії з наданням титулу **Університету** з чотирма факультетами: філософії, теології, права і медицини, але повноцінний медичний факультет так і не був відкритий – перешкождали війни, геополітичні потрясіння.

Указом (патентом), виданим **21 жовтня 1784 року** імператором Австрії Йосифом II, відбулося **відновлення Університету** з чотирма вже зазначеними факультетами (**16 листопада 1784 року**), який тоді називався **Львівським Йозефінським університетом до 1805 року**. З того часу і йде літочислення нашого Медичного університету. **З 1817 року** Університет уже називався **Францисканським** [2].

Геополітичні катаклізми, війни відкладали повноцінне створення та функціонування медичного факультету, але діяв **Медико-хірургічний інститут**. І тільки **9 вересня 1894 року** відбулося урочисте відкриття медичного факультету. На велелюдне чергове відкриття **медичного факультету** приїхав імператор Франц-Йосиф I, який був щедрим меценатом та фундатором освіти, науки й мистецтва.

*Program
podróży Najjaśniejszego Pana do Lwowa.
we Wrześniu 1894.*

*Jeego Ces. i Król. Apostolska Mość przybędzie do
Przeszowa w piątek, dnia 7. Września, o godzinie
6 minut 10 rano (czas średnio-europejski)
Na dworcu powitają Najjaśniejszego Pana
uroczystie: Jeego Ekscelencya Pan Namiestnik, na
czelniczy miejscowych władz, duchowieństwo i na-
czelniczy gmin.
Przyjazd do Lwowa o godzinie 10 minut 35 przed
południem (czas średnio-europejski).
Na dworcu oczekiwac będą Najjaśniejszego Pana
I. E. c. i K. Komendant Korpusu, J. E. Książę Mar-
szatek Krajowy na czele Wydziału Krajowego, po-
stawiciele szlachty, Rad powiatowych i miast
Wiceprzewodnicza Namiestnictwa, członkowie Kom-
itetu Wystawy.*

*W Niedzielę dnia 9. Września.
O godzinie 9 rano sicha msza św. w rzym. katoł.
Kościele archikatedralnym, potem kwiedzanie
1. Szkoty ludowej im Mickiewicza.
2. Galicyjskiej Kasy oszczędności.
3. Uroczyste otwarcie fakultetu medycznego.*

На думку сучасного українського письменника Юрія Андруховича, «цар Франц-Йосиф заслуговував би на Нобелівську премію ноосфери, якби таку премію присуджували посмертно і взагалі присуджували». Вдячні буковинці 2009 року поставили пам'ятник Францу Йосифу в Чернівцях (скульптор — львів'янин Володимир Цісарик). У 1894-1900 роках побудовані спеціальні корпуси для теоретичних кафедр (вул. Пекарська, № 52 і № 69) та клінік (вул. Піарів — нині Некрасова).

18 квітня 1905 року за розпорядженням Міністерства просвіти та визнання Австро-Угорщини за № 8.862 дозволялося відкриття амбулаторії для приймання хворих і навчання студентів із курсу нервових і психічних хвороб. 15 травня 1905 року винайнято помешкання з семи кімнат у партері на вул. Гауснера, № 9 (сучасна вул. Г. Сковороди) для амбулаторії: дві кімнати — почекальні для хворих, дві кімнати — ординаторські (окремо для приймання чоловіків і жінок), кабінет

професора і дві лабораторії. З 16 січня 1905 року керівником закладу був професор Генрик Гальбан, а асистентом Юліан Шоломович. Із 24 травня 1905 року вчені почали викладати курс нервових хвороб, тричі на тиждень читали лекції з неврології та психіатрії тривалістю 1 ¾ години [15, 16, 20]. Міністерство виділило 5000 крон, що їх розподіляли на меблі, електричні апарати, ліки, потреби амбулаторій, наукову документацію, найнеобхідніші книжки. В 1907 році відкрито гістологічну лабораторію для виготовлення мікроскопічних препаратів та навчання студентів, передплачено 12 періодичних видань, зокрема: «Medicina i Kronika lekarska», «Nowiny

lekarskie», «Tygodnik lekarsky», «Neurologia Polska», «L'Assistance», «Folia neurobiologica», «Munchener medizinische Wochenschrift», «Deutsche Zeitschrift für die Nervenheilkunde», «Jahresberichte über die Leistungen auf dem Gebiet der Neurologie», «Archiw für Psychiatrie» [7, 17, 19].

У 1890–1930-х роках на вул. Піарів (нині — Некрасова) зводять університетські клінічні корпуси, кафедри клінік внутрішніх недуг, хірургії, акушерства та гінекології, господарські приміщення, які тепер належать Львівській обласній клінічній лікарні [5]. В 1930 році вже будують також неврологічний корпус за проектом архітектора Тадеуша Обмінського у функціональному стилі. При клініці були гістологічна лабораторія, рентген-кабінет, відділення електро- і гідротерапії, операційна, 65 ліжок для пацієнтів. У клініці лікували до 1000 хворих на рік, лекції відвідували від 21 до 48 студентів. У цьому ж корпусі донині функціонує кафедра неврології Університету, але зі значними змінами, бо містяться тут відділи та кафедри щелепно-лицевої хірургії, професійної патології, урології та рентгенології.

Організатором і керівником (1905-1914 рр., 1920-1933 рр.), кафедри неврології та психіатрії, засновником Львівської наукової школи неврології та психіатрії вважають **Генрика Гальбана** (09.09.1870, Краків — †12.12.1933, Львів), професора, декана медичного факультету, ректора (1933 р.) Львівського університету, який закінчив медичний факультет Краківського університету (1896 р.), стажувався у Берліні (1897–1899). З 1899 року працював асистентом, доцентом кафедри неврології та психіатрії Віденського університету, директором Віденського військового шпиталю (у часи Першої світової війни), санітарним інспектором польської армії. Був учнем Рільца та Юліуса Вагнера-Яурега, лауреата Нобелівської премії 1927 року з медицини і фізіології за відкриття методу піротерапії при нейросифілісі. Нагороди: командорський хрест Ордена Відродження Польщі, Хрест Хоробрих. Був член-кореспондентом Товариства лікарів Польщі. Очолював комісію Сенату Університету у справах молоді, опікувався Товариством українських студентів-католиків «Обнова», займався заснуванням у Львові кількох студентських гуртожитків, запровадив лікарське обстеження для абітурієнтів, створив організацію «Здоровне опікування», заснував у карпатському селі Микуличині «Дім здоров'я» для студентської молоді.

Науковими дослідженнями Генрика Гальбана були проблеми клінічної невропатології. Він одним із перших описав морфологічні зміни при прогресуючому та псевдобульбарному паралічах; зміни в центральній нервовій системі при правці, спинній сухотці, алкогольний полінейропатії; опрацьовував питання діагностики та лікування захворювань екстрапірамідної системи (летаргічного енцефаліту).

У період керування кафедрою професором Гальбаном були надані звання «Почесного доктора» (Doctor Honoris Causa) медичного факультету Університету Жозефові Бабінському (Франція) — неврологія, 1911 р. та Гарві Кушину (США) — нейрохірургія, 1926 р. Обраний ректором Львівського університету в 1933 році, однак незабаром через тяжку хворобу відмовляється від посади. Помер Генрик Гальбан 13 грудня 1933 р. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові (Меморіал польських військових поховань 1918–1920 рр.) [14].

Густав Бікелес (01.09.1861, Львів — †4.11.1918, Львів) був доцентом (1900–1907), професором кафедри неврології та психіатрії Львівського університету (1907–1918), автором близько 30 наукових праць із питань мікроанатомії та гістофізіології нервової системи. Спільно з професором Адольфом Беком, фундатором і завідувачем кафедри фізіології Університету досліджував генерування епілептичних нападів під дією електричного струму, питання відновлення функції перерізаного нерва, реагування головного мозку і мозочка на дію різних подразників; неврологічну казуїстику. Загинув трагічно 4 листопада 1918 р. під час вуличних боїв у період українсько-польської війни [11].

Казимир Едмунд Ожеховський (05.02.1878, Перемишль — †05.02.1942, Варшава) з 1915 по 1919 роки був керівником кафедри, професор неврології у Львівському та Варшавському університетах. У 1896–1901 рр. вивчав медицину у Львові. З 1902 р. до 1909 р. перебував у Відні, де практикував як сімейний лікар, а також стажувався в клініці Крафта-Ебінга, Інституті неврології Віденського університету і психіатричній клініці Вагнера-Яурега. Став професором у 1920 р. Між 1910-м і 1920-м роками організував анатомо-гістологічні дослідження центральної нервової системи у Львові й Варшаві. Після смерті Флатау в 1934 році взяв на себе функції керівника кафедри нейробіології Інституту експериментальної біології у столиці Польщі й обіймав цю посаду до свого відходу у вічність. У 1909 р. описав характерний симптом міотонії (короткотривалий м'язовий параліч після міотонічного скорочення). За вісім років до Яна ван дер Хуве відзначив подібність туберозного склерозу з нейрофіброматозом (нині ці захворювання об'єднані в групу фактоматозів). У 1913 році ввів у неврологію поняття «опсоклонус-міоклонус». У 1925 р. опублікував працю з нейроанатомічних змін при боковому аміотрофічному склерозі. Після смерті Юзефа Пілсудського К. Ожеховський очолив комітет з автопсії мозку маршала [18].

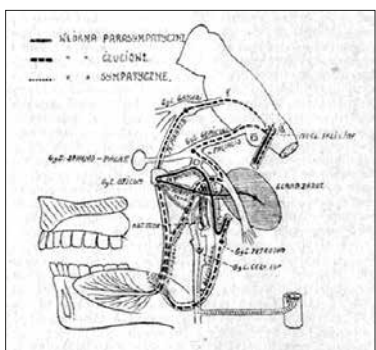

Рисунок Луції Фрей. Схема вегетативної іннервації обличчя

Ученицею професора Ожеховського була **Луція Фрей-Готтесман** (03.11.1889, Львів — †1942 ?), одна з перших жінок-неврологів у світі. Їй належить перший письмовий опис синдрому вушно-скроневого нерва, відомого тепер як синдром Фрей. У 1917 році у Львові почала вивчати медицину. На рік перервала навчання у 1918 році із-за українсько-польської війни: тоді, вірогідно, працювала у Крайовому шпиталі у Львові, в нервово-психіатричному відділенні у професора Казимира Ожеховського. Після чотирьох семестрів навчання у Львові продовжила його у Варшаві. Ще до закінчення університету почала працювати в новій неврологічній клініці Ожеховського (створеній у 1920 році на базі кафедри у Варшаві) молодшим асистентом. Закінчила навчання 20 лютого 1921 року; від червня 1922 року по травень 1923 року здала кілька фінальних екзаменів, зокрема іспит з неврології у професора Ожеховського на «відмінно». Диплом про закінчення університету отримала у віці 34 роки 23 червня 1923 року. У 1923–28 роках була старшим асистентом у неврологічній клініці Варшави. У 1929 році повернулася до Львова, найімовірніше, з особистих причин: тоді вона вийшла заміж за адвоката Марка (Мордехая) Готтесмана. Від травня 1929 року була лікарем в Єврейському шпиталі на вул. Раппопорта, 8. Після

початку Другої світової війни і вступу радянських військ до Львова, її чоловік був арештований енкаведистами за звинуваченнями в контрреволюційній діяльності, засуджений на 5 років ув'язнення, однак розстріляний 26 червня 1941 року «у зв'язку з початком військових дій». Після того, як місто окупували німці, Луція Фрей через єврейське походження опинилася у львівському гето, де працювала в II клініці гето (II Ghetto-poliklinik). Останній доказ того, що вона була ще жива, датований 1 квітня 1942 року; нею тоді заповнена анкета карти дозволу на працю (Fragebogen zur erstmaligen Meldung der Heilberufe) № 144, видана німецькою владою. 20 серпня 1942 року майже всі пацієнти та медичний персонал клініки в гето (щонайменше 400 осіб) були страчені. Луція Фрей загинула тоді або ж була депортована між 10 і 22 серпня до табору смерті Белжець. Деякі біографи подають 1943 рік (у червні відбулась ліквідація львівського гето) як дату її смерті [10]. Фрей опублікувала статтю про синдром вушно-скроневого нерва, відомого тепер як «синдром Фрей», 1923 року в газеті «Polska Gazeta Lekarska» і в тому ж році французькою мовою — у «Revue neurologique». Випадок, описаний у цій праці, був представлений на зустрічі Товариства лікарів Шпиталю дитини Ісуса та Неврологічного товариства у Варшаві 20 січня 1923 року.

Після закінчення Першої світової війни з 1919 по 1939 роки **Львівський університет був названий іменем Яна-Казимира** (король Польщі, засновник Львівського університету).

Керівники кафедри та клініки неврології пройшли науковий вишкіл в університетах Відня, Кракова, Праги, були високоосвіченими фахівцями з визнаними лікарськими чеснотами. Складна політична ситуація у Галичині, зміни державностей — Львівський університет стає суто польським закладом, де на медичному факультеті навчалися переважно студенти-поляки, а в Університеті не залишилося жодного професора-українця. Окупаційний уряд Польщі зробив неможливим здобуття українцями не лише вищої освіти, а й середньої, лікарі-українці здобували освіту за кордоном, бо медична освіта тут була вже недоступна [8].

Безпрецедентним випадком, фактом у світовій освіті було заснування 1921 року медичного факультету Українського Таємного Університету (УТУ), ректором якого став професор **Мар'ян Панчишин** (06.09.1882, Львів — †09.10.1943, Львів), відомий громадський діяч, викладач, меценат, особистий лікар **Митрополита Андрея Шептицького**. Це дало змогу українській молоді здобувати освіту такого високого рівня, а всі випускники згодом нострифікували свої дипломи в різних країнах світу. У 1925 році медичний факультет був ліквідований, і професор М. Панчишин власним коштом встановив 16 стипендій для тих, хто виїхав на навчання за

кордон. Професор Мар'ян Панчишин зробив свій вибір на користь українства й опинився поза академічним колом Львова [3, 4]. У невеличкому сквері перед будівлею колишньої колегії Піарів (нині головний корпус Львівської обласної клінічної лікарні) у 2000 році встановлено пам'ятник професорові Мар'яну Панчишину, дійсному членові НТШ, голові Українського Лікарського Товариства (з 1919 р.). Автори пам'ятника: скульптор В. Гурмак, архітектор Я. Климовський. Жив професор неподалік, на вул. Клушинській, 3 (нині Кармелюка), а тепер в його будинку міститься Музей історії медицини Галичини, домівка Українського Лікарського Товариства у м. Львові, на будинку при вході — рельєф авторства Еммануїла Миська.

З 1928 професором кафедри неврології та психіатрії, а з 1933 по 1936 роки керівником однойменної клініки був **Якуб Ротфельд-Ростовський** (04.02.1884, с. Букачівці, нині Івано-Франківська обл. — †05.07.1971, Лондон, Велика Британія). Він є автором близько 70 наукових праць, досліджував екстрапірамідні ураження, пухлини, абсцеси мозку, летаргічний менінгоенцефаліт, історію польської медицини, видав підручник із неврології. Почесний доктор Единбурзького університету (1966 р.) [21].

Керівником клініки неврології та психіатрії Львівського університету з 1936 по 1944 роки був **Євгеніуш Артвінський** (01.03.1892, Варшава — †10.09.1944, Львів). Напрямок його наукових досліджень були застосування гіпертермії для лікування прогресуючого паралічу, неврози воєнного часу, використання рентгенівських променів у неврологічній клініці, питання парapsихології (телепатія, прекогніція, стигматизм, яснобачення) [13].

Велику шану та подяку пацієнтів заслужив своєю добротою, лікарською опікою, безкорисливістю **Александр Домашевич** (26.02.1887, Львів — †03.10.1948, Краків). Він працював асистентом кафедри неврології, нейрохірургом діючої армії. Пройшов спеціалізацію з нейрохірургії у Відні, Парижі, Стокгольмі, Берліні, Лондоні. З 1922 по 1933 роки був завідувачем психоневрологічного відділення, що містилося на вул. Пекарській (50 неврологічних та 30 психіатричних ліжок), зараз будівля належить військовому шпиталю. Доцент, керівник курсу нейрохірургії при кафедрі шпитальної хірургії Львівського медичного інституту (1940–1941), керівник Варшавської клініки нейрохірургії. 1930 року організував у Львові перше нейрохірургічне відділення на 20 ліжок, у тогочасній Польщі вперше виконав нейрохірургічні операції. Автор більш як 20 наукових праць [12].

У **1939 році** після приєднання Західної України до СРСР було створено **Львівський державний медичний інститут (ЛДМІ)**, у теперішній час Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, організатором і першим директором (1939–1941) якого став харківський невролог родом із Маріуполя Донецької області **Олександр Федорович Макаrenchенко** (22.10.1903, Маріуполь — †05.07.1979, Київ).

Вулицю Піарів перейменували на вулицю Павлова. Зросла кількість працівників та студентів Інституту, на навчання приймали українців та євреїв.

Під час більшовицької окупації західних земель загинуло або зникло безвісти чимало українських лікарів та студентів у катівнях НКВД, радянській армії, у підпільних шпиталях. Не менш жорстока була німецька окупація 1941–1944 років. У ніч із 3 на 4 липня 1941 року відбувся жаклиний безглуздий розстріл німецькими окупантами 45 львівських професорів на Вулецьких пагорбах у Львові, із них **13 лікарів-професорів Львівського державного медичного інституту: лікар-стоматолог світової слави А. Цешинський, Т. Островський, В. Добжанецький, С. Прогульський, І. Грек, Р. Ренцкий, А. Соловей, В. Серадський, С. Манчевський, В. Новіцький, Ю. Гжендельський, Г. Гілярович, С. Руфф.**

Згодом, через десятиліття, відомі львівські скульптори Е. Мисько, В. Чайка та архітектор В. Каменщик на місці трагедії встановили скорботну стелу, котру було демонтовано в 1981 р. 3 липня 2011 р. повторно на місці розстрілу встановлено новий пам'ятник на Вулецьких пагорбах — спільний польсько-український проект скульптора, професора Краківської академії мистецтв Александра Сліви, архітекторів Олега Трофименка й Дмитра Сорокевича (Львів). Основна ідея пам'ятника — арка з каменю та десяти кубів з римськими цифрами, які символізують десять заповідей Божих, причому куб із цифрою «V» («Не убий») частково вивернений, що загрожує руйнуванню усієї конструкції. Це пересторога для людей, які порушують цю заповідь, створюючи загрозу знищення усього людства.

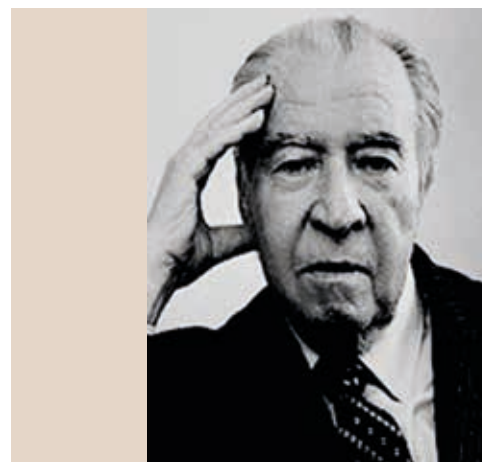
Під час нацистської окупації Львова інститут був перейменований німцями на курси, а вулицю І.П. Павлова — на Вірховштрассе (в ім'я теж відомого невролога і психіатра Вірхова). Найцінніше обладнання, 2000 томів літератури з бібліотеки кафедри неврології нацисти вивезли до Німеччини.

З 1944 року директором ЛДМІ був уродженець Чернігівської області, випускник Ростовського-на-Дону університету професор **Тимофій Титович Глухенький** (22.01 (04.02), 1902, с. Жадове, Чернігівська обл. — †28.10.1980, Київ), а з 1944 по 1950 роки — професор **Григорій Пилипович Скосогоренко** (25.01.1903, м. Суми — †07.08.1961, м. Одеса), випускник Харківського медичного інституту.

Неврологічна служба була взагалі відсутня, тож її довелося створювати заново. У тому велика заслуга належить доценту **Ярославові Бачинському** (16.05.1911, Львів — †20.11.1965, м. Тайшет Іркутської обл., Росія), який очолював кафедру від січня 1944 до 06 листопада 1945 року. Він був патріотом, відмовився від емігрування. У 1946 р. нагороджений відзнакою «Відмінник охорони здоров'я», але його доля була типова для представників національно свідомої української інтелігенції усіх часів і за всіх окупантів. За наказом № 822 від 06.11.1948 р. Я. Бачинського звільнено з посади в ЛДМІ, а 13 серпня 1949 року за наклепом працівника Інституту (постачання ліків воїнам УПА) засуджено на 10 років таборів у Заярську Іркутської обл. У 1955 році, звільнений із зняттям судимості, переїхав до сім'ї, яка була виселена в Зарецький район Томської області, а потім у Тайшет Іркутської області. Підтримував тісні контакти з професором Іркутського медичного інституту Х.Г. Ходосом, але через підірване здоров'я відмовився від праці на кафедрі неврології Іркутського медичного інституту. На 54-му році життя Ярослав Бачинський 20 листопада 1965 р. відійшов у вічність. Похований в Іркутську [9]. На кафедрі є окремий стенд його світлої пам'яті.

У 1944 р. вулицю Вірховштрассе перейменовано на вул. Некрасова.

Професор **Дмитро Іванович Панченко** (24.02.1906, с. Новгородка, Кіровоградська обл. — † 22.09.1995, Київ) з 1945 по 1951 роки був завідувачем кафедри нервових хвороб, директором (1950–1951) Львівського медичного інституту. У 1932 році закінчив Ленінградську медичну академію. Працював військовим лікарем, викладачем Ленінградської медичної академії під керівництвом відомих учених-академіків Л. Орбелі та М. Аствацатурова, головним неврологом фронту. З війни повернувся інвалідом. Під

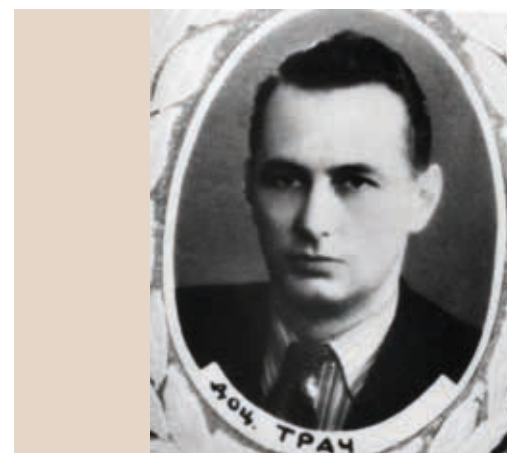
час завідування кафедрою та директорування у Львівському медичному інституті проявив неабиякі організаторські здібності для відновлення діяльності Інституту, його матеріально-технічного забезпечення. Запровадив послідовну систему лікування та реабілітацію хворих із патологією нервової системи. Пріоритетом були навчання лікарів-неврологів для практичної охорони здоров'я з високим рівнем клінічного мислення. З 1951 по 1978 роки — завідувач кафедри нервових хвороб Київського інституту вдосконалення лікарів, головний невролог МОЗ України (1952–1964), кандидат медичних наук (1941), професор (1947), Заслужений діяч науки УРСР (1951). Досліджував патоморфологічні зміни в центральній нервовій системі при гангрені, обмороженнях, цукровому діабеті, травмі, ендартеріїті. Автор і організатор «Біотрону» — системи штучного клімату для лікування судинних захворювань, розладів білково-ліпідного обміну. З 1966 року — головний редактор журналу «Врачебное дело», а з 1967 року — голова Республіканського товариства невропатологів і психіатрів. Автор більш як 300 наукових і навчально-методичних праць, 14 монографій. Під його керівництвом виконано 14 докторських і 70 кандидатських дисертацій. Ініціатор регулярного проведення з'їздів, конференцій неврологів України.

Видатний вчений, педагог, учитель, лікар, професор Панченко виховав цілу плеяду лікарів-неврологів, учених, педагогів, даючи широку «зелену» дорогу молодим ученим. Він був людиною великої душі, добрих помислів і вчинків. Його кредо протягом усього життя — «любити людей, любити хворого». Всесвітньо відомий невролог, його ім'я — серед визначних постатей ХХ століття.

У 1951 році професор Д.І. Панченко переїздить до Києва, з ним зі Львова їдуть його талановиті учні, згодом — професори: О.Р. Винницький, О.А. Ярош, Д.І. Пронів, Перфілов. Професор О.А. Ярош уперше в Україні створив Центр з вивчення розсіяного склерозу. Професор О.Р. Винницький зробив великий внесок у розвиток української неврології. Його фундаментальні праці «Аналітична невропатологія» (1972) та «Диференціальна діагностика неврологічних синдромів» (1976) і сьогодні є раритетами неврології.

Доцент **Лев Михайлович Рождественскій** (1895, м. Плавськ Тульської обл., Росія — †01.12.1963, Львів) очолював курс нейрохірургії у 1945–1963. Закінчив медичний факультет Донського університету (1920 р.). Працював військовим лікарем, асистентом кафедри шпитальної хірургії; завідувач нейрохірургічного відділення, завідувач курсу нейрохірургії при кафедрі нервових хвороб, декан медичного факультету (1957–1963) Львівського медичного інституту. Досліджував вплив мінеральних вод та харчування на діяльність нирок, питання пластики великих суглобів, лікування ускладнень вогнепальних, черепно-мозкових поранень, особливості регенерації периферійних нервів у разі ішемії. Автор більш як 20 наукових праць.

Після від'їзду професора Панченка до Києва з 1951 по 1964 роки ректором ЛДМІ був професор **Леонід Миколайович Кузьменко** (21.01 (03.02), 1908, с. Пастухівка, нині у складі Донецька — †13.07.1968, Львів), випускник Воронежського університету.

Доцент **Сергій Степанович Трач** (10.10.1913, с. Леонівка Вінницької обл. — †?, Київ) з 1951 по 1955 роки очолив кафедру неврології. У 1940 році закінчив Вінницький медичний інститут, спеціалізацію з неврології пройшов у Ленінградській військово-медичній академії. Працював лікарем діючої армії (1940–1947), крім того, клінічний ординатор, асистент, доцент, завідувач кафедри неврології Львівського медичного інституту. Кандидат медичних наук (1950). Автор більш як 30 наукових праць, був чудовим, вимогливим викладачем, високофаховим

сильним діагностом, захоплювався ужитковим мистецтвом Індії.

За час керівництва кафедрою проф. Д. І. Панченко і доц. С. С. Трачем науково-дослідна праця була спрямована на вивчення патоморфології та клініки захворювань периферичних нервових стовбурів під впливом шкідливих факторів різної етіології. Вивчались патологія нервової системи, поширене в західних областях України інфекційне захворювання периферійних нервів, назване «невракситом».

У повоєнні роки кафедра була значно розширена, створені фізіотерапевтичний, рентген-кабінет та кабінет лікувальної фізкультури, дитяче неврологічне відділення, нейрогістологічна й біохімічна лабораторії, які вчені оснащували новітньою науковою апаратурою.

Професор **Микола Васильович Міртовський** (1894, м. Саратов, Росія — †17.04.1959, Львів) з 1955 по 1959 роки був завідувачем нашої кафедри, Заслужений діяч науки УРСР (1948). Закінчив медичний факультет Саратовського університету. Працював ординатором, асистентом, професором кафедри нервових хвороб Саратовського університету, завідувачем кафедри неврології (у різні роки) Дніпропетровського, Ставропольського, Північно-Осетинського, Куйбишевського та Львівського медичних інститутів. Основними напрямками

його досліджень були вивчення регулювального впливу нервової системи на внутрішні органи, підпорядкованість вегетативної нервової системи в корі головного мозку; вплив нервової системи на обмін речовин, теплорегуляцію, судини; вивчення гуморального обміну, зокрема взаємозв'язок між метаболізмом кальцію та судомним синдромом; клініка та лікування ботулізму; патогенез та клініка гострих порушень мозкового кровообігу. Він – автор близько 40 наукових праць, двох монографій. Підготував 15 кандидатів наук. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

Доцент **Ніна Нікітічна Попова** (05.08.1917, с. Каптірьово, Росія – † 23.02.1992, Львів) з 1959 по 1964 роки керувала кафедрою. Випускниця Омського медичного інституту. Працювала науковим працівником Ашхабадського НДІ неврології та фізіотерапії, асистент кафедри цього ж Інституту (1945), ординатор, асистент, доцент, завідувач кафедри неврології з курсом нейрохірургії Львівського медичного інституту. Досліджувала етіопатогенез та лікування неврити лицевого нерва; розлади мозкового кровообігу внаслідок атеросклерозу судин головного мозку. Автор близько 50 наукових і навчально-методичних праць.

З 1964 по 1981 роки ректором ЛДМІ був член-кореспондент Академії медичних наук України (1993), член-кореспондент НАН України (1992 р.), член-кореспондент РАМН (1975) д.м.н., професор, Герой Соціалістичної Праці **Михайло Васильович Даниленко** (10.08.1918, с. Новосимбірськ, нині Оренбурзька обл., Росія – † 17.10.2002, Львів), випускник Саратовського медичного інституту, засновник Львівської школи торакальної хірургії.

Професор **Данило Іванович Пронів** (13.04.1923, с. Грабівка Івано-Франківської обл. – † 02.06.1991, Львів) – талановитий учень професора Д. І. Панченка, науковець, педагог і сильний клініцист керував нашою кафедрою неврології з курсом нейрохірургії у 1964–1977 роках. Закінчив Львівський медичний інститут (1950), працював клінічним ординатором, асистентом кафедри Львівського медичного інституту, захистив кандидатську дисертацію в 1954 р. і переїхав до Києва – на кафедру нервових хвороб Київського інституту вдосконалення лікарів, де в 1963 році захистив докторську дисертацію і повернувся до Львова [6].

На кафедрі в той час широко використовують функціональні методи обстеження: ЕЕГ, РЕГ, Ехо-ЕГ, ЕМГ та інші методики, якими в різні роки займалися І. Кармазіна, Т. Кадар, Г. Івасюк, М. Биковець, О. Пронів, Л. Мар'єнко. Започаткований широкий комплекс нейрогістологічних досліджень асистентами О. Сиротіною, А. Бойком, В. Бесєдіним, О. Максимуком.

Доцент **Павло Павлович Буховцев** (04.01.1924, Харків – † 11.10.2002, Львів, похований на Янівському цвинтарі) закінчив Харківський медичний інститут. Батько – Павло Петрович, лікар-хірург, мати – Ольга Миколаївна, медична сестра. Плідно працював у біохімічній лабораторії кафедри. Досліджував амінокислотний спектр крові та вміст катехоламінів у біологічних рідинах при мозкових інсультах. Був знаним клініцистом та діагностом, артистичним лектором. Уподобання: світова література.

Протягом багатьох років триває наукова та клінічна співпраця з лікарями відділу неврології та нейрохірургії **Євгенієм Івановичем Саноцьким** та **Миколою Івановичем Щуром** (завідувачі відділень), вивчалися диференційно-діагностичні відмінності між енцефалітами й пухлинами головного мозку.

Є. І. Саноцький (17.07.1924, Львів) закінчив ЛМІ у 1949 р. Батько Іван Саноцький – службовець, мати Марія Саноцька – домогосподиня. Працював у Тернопільській ОКЛ, згодом у неврологічному відділі ЛОКЛ, а з 1962 по 1986 роки – завідувачем відділу неврології. Є. І. Саноцький – чудовий діагност, дуже уважний до колег та лікарів-інтернів, свої високі професійні та педагогічні знання, манеру викладання по-

єднував із вишуканою інтелігентністю. Постійно залучав до участі в конференціях, виїзних засіданнях молодих фахівців. Знав три іноземні мови. Його уподобання: книги, теологія, піші прогулянки.

Ураження нервової системи при токсоплазмозі, алергійних станах, розсіяному склерозі (РС) досліджували Павло Федорович Католик та Ярослав Іванович Миськів.

Ординатор **Павло Федорович Католик** (30.11.1924, м. Рівне — †23.07.2006 р., Львів), син сільського вчителя, якого неодноразово вибирали до керівництва повітового уряду. Мати — Соломія, домогосподарка. Закінчив Володимир-Волинську гімназію, знав п'ять мов. Після війни навчався у Львівському медінституті, був відрахований з нього як родич того, хто був під підозрою у причетності до вбивства Ярослава Галана, закінчив медичну освіту в Одесі. Працював у Нововолинську, а згодом у відділенні неврології ЛОКЛ до кінця життя. Високоерудований, дуже гарно співав, особливо в ансамблі із сестрами Байко. Його щиро поважали і любили колеги за фундаментальний професіоналізм, широкий світогляд, величезну любов і знання всього українського, а пацієнти — за ґрунтовні знання у медицині в поєднанні із християнськими чеснотами. Уподобання: симфонічна та церковна музика, література. Похований на Сихівському цвинтарі у Львові.

Ординатор **Ярослав Іванович Миськів** (17.08.1922, с. Ріпнів Львівської обл. — †06.03.1993 р., с. Ріпнів), син сільського бібліотекаря, навчався у Милятинській СШ, 1956 року закінчив Львівський медичний інститут. Знав три іноземні мови. Вимогливий, мав австрійську педантичність, принциповий і чесний з надзвичайно сильно вираженим почуттям обов'язку та

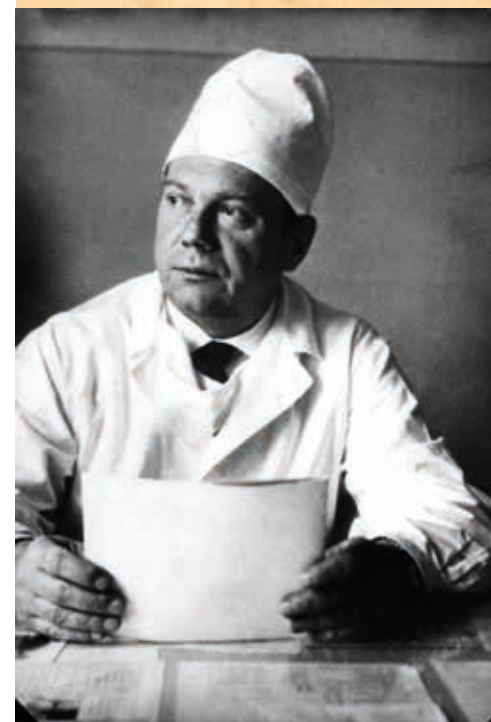
сумлінним ставленням до праці. Сильний діагност, багатолітній консультант реанімаційного відділення. Його поради і рекомендації — висококваліфіковані. Уподобання: література та історія.

Під керівництвом професора Д. І. Проніва побачили світ масовим накладом три видання книги «Неврологічні симптоми, синдроми і функціональні проби». Його науковими дослідженнями були захворювання нервової системи судинного генезу, клініка й лікування уражень периферійних нервових стовбурів, бальнео- та курортотерапія. Учений є автором близько 100 наукових праць, двох монографій. Підготував вісім кандидатів та двох докторів наук. Знав багато іноземних мов, захоплювався театром, любив історію та літературу. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

Доцент **Володимир Миколайович Беседін** (25.12.1941, Маріуполь — †09.03.2011, Львів, похований на Личаківському цвинтарі), закінчив СШ №8 у Львові, 1965 року — Львівський медичний інститут, працював неврологом у м. Червонограді. З 1967 року — аспірант, згодом асистент, доцент кафедри неврології. З 1984 року — доцент кафедри рефлексотерапії та нейрохірургії. Його великий практичний досвід, глибокі знання заслужили авторитет і повагу колег, студентів і пацієнтів. Батько — Микола Іванович, уродженець Маріуполя, головний лікар ЛОКЛ, мати — Лідія Петрівна, родом із Полтавщини, лікар акушер-гінеколог.

Доцент **Вадим Георгійович Караванов** (05.03.1928, Харків — †09.04.1981, Львів) з 1972 по 1977 роки був завідувачем курсу нейрохірургії кафедри, син відомого професора кафедри хірургії університету Г.Г. Караванова. Закінчив у 1950 р. Львівський медичний інститут. Працював аспірантом, молодшим науковим співпрацівником, старшим науковим працівником Київського НДІ нейрохірургії, доцентом кафедри нейрохірургії Київського інституту вдосконалення лікарів. Його науковими дослідженнями були травматичні ушкодження нервової системи, питання дитячої нейрохірургії; діагностика та лікування пухлин гіпофіза. Був першорядним хірургом. Запропонував оригінальну гемостатичну губку для зупинки кровотеч. Автор 21 наукової праці, чотирьох авторських свідоцтв на винаходи. Окрім того, був чудовим музикантом (акордеон), писав вірші. Похований на Янівському цвинтарі у Львові.

*Живи, Україно - величю єдине!
Ми в праці упорні, в далі неабдорні,
Величаві роки, люди, снівають
З камені природи: "Для цього народу,
Після нема щоб не міг не згладити"
З.Х.53 РнК.*

Протягом усіх років тривають активна й успішна наукова праця, допомога практичній медицині в консультуванні складних і важких пацієнтів по всій області, проведення конференцій. Працівники кафедри відзначаються великим науково-педагогічним потенціалом, їхні заняття та лекції славляться глибокими знаннями, креативним поданням матеріалу та викладацькою майстерністю, чесним ставленням і повагою до студентів, глибоким клінічним мисленням із широкими світоглядом та ерудицією.

Професор **Павло Григорович Скочій** (02.11.1925, с. Дігтярі Чернігівської обл. — †06.12.2010, Львів) у 1977 році був призначений завідувачем кафедри неврології Львівського медичного інституту. Закінчив військово-медичний факультет Харківського медичного інституту (1952). Працював військовим лікарем станції невідкладної допомоги м. Чернігова, невропатологом Чернігівської міської лікарні, завідувачем неврологічного відділення радянського шпиталю в м. Константіна, Алжир (1965–68), ординатором Київської обласної лікарні, асистентом, доцентом. П.Г. Скочій — Заслужений працівник вищої школи УРСР, заслужений професор Львівського медичного університету. Досліджував значення вмісту мікроелементів у лікворі хворих із мозковими інсультами, вплив метеорологічних і сезонних чинників на виникнення розладів мозкового та серцевого кровообігу, опрацьовував питання етіології, диференційної діагностики, клініки та лікування розсіяного склерозу. Є автором близько 400 наукових і навчально-методичних праць, восьми монографій, двох підручників, художніх творів — шість збірок поезій, книги спогадів, збірки пісень. Підготував 15 кандидатів, двох докторів наук. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

Завідувачем курсу нейрохірургії з 1977 року був призначений к.м.н., асистент **Володимир Миколайович Шевага** (04.05.1939 р., с. Герасимів Івано-Франківської обл.). Працював невропатологом, головним лікарем Обертинської районної лікарні Івано-Франківської області, нейрохірургом, завідувачем нейрохірургічного відділення ЛОКЛ, головним нейрохірургом Львівського облздороввідділу (1976–1982). Захистив кандидатську дисертацію у 1971 р. У 1981 р. захищає докторську дисертацію на тему: «Гомеостаз мінеральних речовин і вітамінів при набряку-набуханні мозку в нейрохірургічних хворих», протягом 1985–2009 рр. — завідувач кафедри рефлексотерапії з курсом нейрохірургії, неврології та нейрохірургії ФПДО Львівського медичного університету. Учений — Срібний дипломант Виставки досягнень народного господарства СРСР (Москва), Заслужений діяч науки і техніки України, Заслужений професор ЛНМУ. Досліджував обмін мікроелементів при онкологічних, судинних і запальних захворюваннях головного мозку, особливості клініки і патогенезу ранніх стадій порушення мозкового кровообігу при гіпертонічній хворобі, атеросклерозі та інтоксикаціях, проблеми вертеброневрології, імунологічні та реологічні зміни, рівень гормонів кори надниркових залоз, вітамінів у разі легкої та важкої черепно-мозкових травм. Є автором більш як 560 друкованих праць. Це 23 монографії, п'ять підручників, дев'ять посібників, чотири довідники, три словники, 62 методичні рекомендації, шість авторських свідоцтв, 15 патентів, 35 раціоналізаторських пропозицій, 14 інформаційних листів.

Із вересня 1977 р. на кафедрі почала працювати к.м.н., асистент **Матильда Олександрівна Бабадагли** (06.07.1942, м. Кірсанов Тамбовської обл., Росія), закінчила Львівський медичний інститут (1964), заочну аспірантуру в м. Києві (1972), захистила кандидатську дисертацію «Стан нервової системи дітей, вийнятих при пологах за допомогою акушерських щипців і вакуум-екстрактора». Протягом наступних років доцент М.О. Бабадагли створила школу дитячих неврологів, її учні — завідувачі Львівських дитячих неврологічних відділень, кандидати

медичних наук Г. Ф. Козубенко та О.В. Кунта (також учениця професорів В.П. Веселовського та О.Ю. Ратнера — Казань), а також доц. Н.Л. Боженко. Доцент Бабадагли надзвичайно ерудована, чудовий викладач і лікар, її студенти брали активну участь у багатьох наукових конференціях. Із 1999 р. по 2013 р. доцент Бабадагли працювала в Міжнародній клініці відновного лікування для хворих із хронічною неврологічною патологією та дитячим церебральним паралічем професора В. І. Козявкіна в м. Трускавці, де лікуються пацієнти з різних країн світу, була відповідальна за наукову та видавничу роботу кафедри. Матильда Олександрівна – донька відомого львівського професора гінекології О.Х. Бабадагли, уродженця Одеси, можливо, тому й гумор у неї доброзичливий, одеський. Захоплюється поезією та музикою.

Асистент кафедри **Ольга Сергіївна Сиротина** (26.12.1926, м. Воронеж) — незаперечний авторитет із питань навчально-методичної, наукової, викладацької та лікувальної роботи кафедри. Закінчила Воронежський медичний інститут, є ученицею професора Іценко, багатолітній завуч кафедри. Потужний клініцист, педагог великої працездатності. Захоплюється театром, літературою.

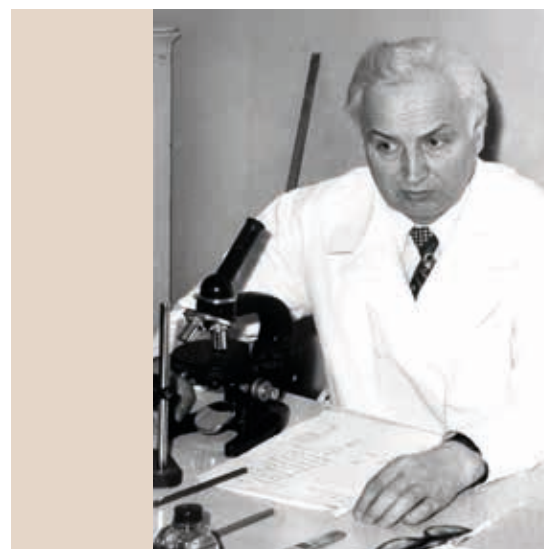
В 1979 р. завідувач нейрохірургічного відділення **Юрій Михайлович Сандурський** (02.01.1938, м. Ряшів, Краківське воєводство) захистив під керівництвом академіка А.П. Ромоданова кандидатську дисертацію на тему: «Лікування пухлин стовбура мозку», працював асистентом, в.о. завідувача курсу нейрохірургії, головним нейрохірургом Львівського облздороввідділу. Своєю тяжкою і чесною працею заслужив велику повагу колег і пацієнтів. Меломан, захоплюється і добре знає образотворче мистецтво.

Від 1977 року працівники кафедри займаються вивченням судинної патології мозку, а саме скороплинних розладів у західних областях України, уточненням етіології та структури цієї патології, разом з Харківським НДІ неврології, психіатрії і наркології брали участь у праці над такою важливою державною темою, як «Вплив зловживання алкоголем на виникнення, характер і наслідки цереброваскулярної патології». Досліджували роль генетичних факторів у розвитку нейросудинної патології, методи диференційної діагностики маловивчених форм енцефалопатії.

З 1981 по 1998 роки ректором ЛНМУ був доктор медичних наук, професор, дійсний член Національної академії медичних наук України, академік **Михайло Петрович Павловський** (15.11.1930, м. Берестечко, Волинь — †18.01.2013, Львів), провідний вчений у галузі клінічної хірургії та хірургічної ендокринології, створив наукову школу хірургів. Академік М.П. Павловський любив і знав історію України, захоплювався театром, живописом, гарно малював, навіть рисунки до своєї докторської дисертації зробив сам.

У 1982 році, к.м.н., **Антон Володимирович Бойко** (25.06.1924, м. Городно Люблінського воєводства — †?, м. Володимир-Волинський) стає асистентом кафедри неврології ЛМІ. В 1951 році закінчив лікувальний факультет ЛМІ, асистент кафедри нормальної анатомії (учень проф. А.П. Любомудрова), ординатор неврологічного відділу ЛОКЛ. Знав три мови. Коло наукових інтересів: дисциркуляторні енцефалопатії, ТІА при церебральному атеросклерозі. Був досвідченим неврологом, безвідмовним лікарем, елегантичним, із почуттям гумору. Уподобання: театр, музика, історія, подорожі.

У 1983 році асистент кафедри, к.м.н. **Олексій Петрович Максимук** (11.03.1924, с. Вигнанка Волинської обл. — †24.10.2002, Львів, Брюховицький цвинтар) захистив докторську дисертацію «Клініко-морфологічні аспекти мозкових інсультів». О. П. Максимук закінчив медичний факультет ЛМІ (1953), працював дільничним лікарем у с. Пнівню Волинської області, завідувачем Ковельського райздороввідділу Волинської області, неврологом лікарні м. Дрогобича, клінічним ординатором кафедри та ординатором відділу, асистентом кафедри неврології ЛМІ (1965–1987). Автор близько 40 наукових праць. Був чу-

довим клініцистом та діагностом, із великою внутрішньою інтелігентністю, щирою любов'ю до людей, студентів. Знав три іноземні мови. Уподобання: література, історія.

Протягом наступних років (за хронологією) кандидатські та докторські дисертації захистили: **Олена Володимирівна Галузинська** (1986) – «Функціональні і структурні особливості гемоциркуляторного русла верхніх кінцівок при хворобі Рейно різної важкості», **Лідія Борисівна Мар'єнко** – «Роландичний варіант оперкулярної епілепсії» (1987) і «Патоморфоз симптоматичної епілепсії (порівняльне катамнестичне дослідження)» (2015) (на здобуття наукового ступеня д.м.н.), **Степан Степанович Пшик** – «Міофіксаційний симптомокомплекс у хворих із синдромами остеохондрозу поперекового відділу хребта, його ускладнення та методи корекції» (1987) і «Клініка, діагностика та лікування неврологічних синдромів поперекового спондилоартрозу» (1995) (на здобуття наукового ступеня д.м.н.), **Андрій Йосипович Лабінський** (1989) – «Порушення мінерального складу тканин при мозкових інсультах», **Ганна Миколаївна Король** (1994) – «Особливості пероксидної оксидзації ліпідів і антиоксидантної активності у хворих з мозковими інсультами», **Тетяна Іванівна Негрич** «Клінічна оцінка терапевтичної ефективності флуренізиду при лікуванні хворих на у зоні високого ризику захворювання» (1996) і «Характеристика деструктивних процесів при розсіяному склерозі» (2004) (на здобуття наукового ступеня д.м.н.), **Наталя Василівна Малярська** (1999) – «Клініко-біохімічні та генетичні аспекти розсіяного склерозу в зоні його високого ризику», **Наталя Леонідівна Боженко** (2001) «Особливості клініко-біологічних та нейрофізіологічних змін у хворих цереброваскулярними захворюваннями – ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС», **Ніл Ергюн** (2001) – «Порушення вітамінного та мінерального гомеостазу в патогенезі розсіяного склерозу», **Василь Григорович Штибель** (2001) – «Стан антиоксидантного захисту у хворих на розсіяний склероз та його медикаментозна корекція», **Юрій Олександрович Матвієнко** (2002) – «Міжгормональні відношення андрогенів та глюкокортикоїдів при розсіяному склерозі», **Марта Ярославівна Хавунка** (2008) – «Клініко-патогенетична характеристика розсіяного склерозу у зоні високого ризику захворювання», **Марія Стефанівна Шоробура** (2008) – «Порівняльна характеристика клініко-патогенетичних ознак розсіяного склерозу в віковому аспекті», **Катерина Миколаївна Мар'єнко** (2008) – «Якість життя хворих на епілепсію – клініко-психологічний аспект», **Роман Степанович Пшик** (2011) – «Гомеостаз мікроелементів та вітамінів А і Е у пацієнтів з неврологічними проявами при остеохондрозі попереково-крижового відділу хребта», **Софія Ярославівна Кирилук** (2016) – «Клініко-патогенетичні особливості розсіяного склерозу та вивчення ефективності сучасних методів лікування».

Від 1988 року науковими темами діяльності кафедри були «Клініко-біохімічна діагностика стадій дисциркуляторних енцефалопатій судинного і травматичного генезу», «Судинні порушення нервової системи в осіб – ліквідаторів катастрофи на Чорнобильській АЕС за даними клініко-параклінічних досліджень». Підсумком діяльності кафедри, присвяченої церебральній

судинній патології, є 48 рацпропозицій, десять інформаційних листів, п'ять методичних рекомендацій, захисти дисертацій працівниками кафедри та практичними лікарями.

Протягом 1986–2004 років неврологічним відділенням ЛОКЛ завідувала **Олександра Андріївна Тютюко** (1943, м. Пустомити Львівської обл.), 1970 року закінчила ЛМІ. Уподобання – література.

Доцент кафедри неврології ЛМУ **Степан Степанович Пшик** (06.01.1952, с. Городище Львівської обл. – †28.07.2017, м. Ходорів Львівської обл.) у 1995 році захистив докторську дисертацію «Неврологічні прояви спондилоартрозу, його діагностика, клініка, методи лікування». Закінчивши Львівський медичний інститут, працював невропатологом Яворівської ЦРЛ, завідувачем неврологічного відділення лікарні м. Куликова Львівської обл., неврологом 5-ї лікарні м. Львова; клінічний ординатор, доцент, д.м.н., професор, завідувач кафедри неврології (2000–2017). Львівського медичного університету. Кандидатську та докторську дисертації захищав під керівництвом професора В.П. Веселовського в Казанському медичному інституті. Досліджував питання вертеброневрології, поєднання методів мануальної та рефлексотерапії, фізіотерапії, медикаментозної терапії та курортних чинників. Автор близько 60 наукових і навчально-методичних праць, надрукував три посібники: «Практикум з рефлексотерапії», «Посібник з рефлексотерапії», «Вертеброневрологія», два авторські свідоцтва на винаходи. Підготував двох кандидатів наук. Любив природу, подорожі. Зібрав унікальну колекцію фігурок слоників. Похований у родинному гробівці (м. Ходорів, Львівської обл.).

З 1995 року наукова діяльність кафедри була присвячена вивченню питань епідеміології, етіології і патогенезу розсіяного склерозу (РС), апробації та пошуку нових медикаментозних засобів лікування цього захворювання, захищено дев'ять кандидатських дисертацій (Т.І. Негрич, Н.В. Малярська, Ніл Ергюн, Ю.О. Матвієнко, В.Г. Штибель, М.Я. Хавунка, М.С. Шоробура, С.Я. Кирилук, Л.Б. Оринчак) і одну докторську (Т.І. Негрич). Створено обласний центр РС, який надає спеціалізовану діагностично-лікувальну допомогу населенню регіону, проводяться багатоцентрові клінічні дослідження світового рівня, що свідчить про наявність львівської наукової школи з питань демієлінізуючої патології, зокрема РС.

Ректором ЛМНУ імені Данила Галицького від 1998 року і донині є академік НАМН України, відомий український вчений в галузі фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії, організатор вищої медичної освіти в Україні, Заслужений працівник вищої школи України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор фармацевтичних наук, професор **Борис Семенович Зіменковський** (уродженець м. Бережан Тернопільської області, випускник Львівського медичного інституту), учень відомого вченого професора М. М. Туркевича. Створив свою наукову школу [1]. Йому притаманні великі організаційні здібності, гуманістичні риси, видатні досягнення у науково-педагогічній, видавничій діяльності, виняткова працездатність, компетентність та інтелігентність. Захоплюється музикою і сам професійно грає на фортепіано. За час ректорства академіка Б.С. Зіменковського Львівський медичний університет, зокрема, отримав статус Національного (21.08.2003).

Професор **Тетяна Іванівна Негрич** (15.10.1965, Львів) очолила кафедру неврології ЛНМУ імені Данила Галицького 2017 року. У червні 1996 р. створила й очолила Львівський обласний центр із вивчення проблем розсіяного склерозу та інших демієлінізуючих захворювань; 1997 р. — член Робочої групи МОЗ України для створення Державної програми «Розсіяний склероз»; із 2015 р. — член робочої групи МОЗ України для створення уніфікованого протоколу і державної програми «Розсіяний склероз». Із 12.05.2017 по 01.09.2017 рр. — проректор з питань наукової роботи ЛНМУ імені Данила Галицького, а з 01.09.2017 р. — завідувач кафедри неврології ЛНМУ імені Данила Галицького. Т.І. Негрич є членом різних наукових структур та організацій: Правління Товариства неврологів, психіатрів та наркологів України, редколегії «Неврологічного журналу», «Міжнародного неврологічного журналу», «Клінічна фармація, фармакотерапія та медична стандартизація», «Вісник НТШ», Етичної Комісії ЛНМУ та Етичної Комісії Львівської обласної клінічної лікарні, клініко-експертної комісії департаменту здоров'я ЛОДА.

Поглиблено займається такими прикладними дослідженнями: дитячий РС, вагітність і РС, вивчення окремих екзогенних факторів ризику РС, вплив хворобо-модифікуючої терапії на вагітних із РС та стан плоду, сімейний РС. Серед фундаментальних досліджень — вивчення процесів апоптозу при РС, пошук біомаркерів РС. Є автором 168 друкованих наукових праць, однієї монографії, трьох патентів на винахід, одного патенту на корисну модель, шістьох раціоналізаторських пропозицій. Під її керівництвом захищено чотири кандидатські дисертації. Нагороджена: Дипломом міжнародного благодійного фонду «Україна 3000» за активну участь та вагомий особистий внесок у розроблення програми лікування хворих на розсіяний склероз; Грамотою Президії Правління науково-практичного товариства неврологів, психіатрів та наркологів України за вагомий науковий та практичний внесок у розвиток охорони здоров'я України; подякою Архієпископа Львівського УГКЦ; Почесною грамотою Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації; Дипломом ЛОДА та Львівської обласної ради за значні досягнення у царині науки, які сприяють соціально-економічним перетворенням у регіоні й утворюють високий авторитет науковців Львівщини в Україні та світі; Почесною грамотою облдержадміністрації. h-index: 19 [22].

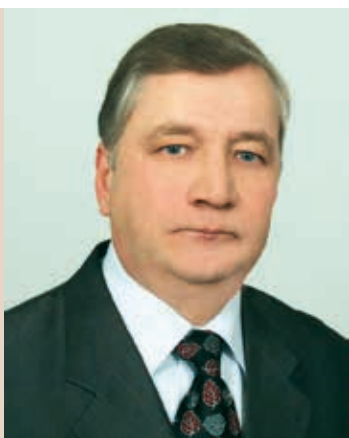
Професор Т.І. Негрич (з дому Матвійчук) — донька знаних лікарів із м. Луцька. Батько — Іван Іванович, хірург, уродженець Хмельницької області; мати — Лариса Степанівна, акушер-гінеколог, родом із Полтавщини. Закінчила музичну школу, клас фортепіано. Найбільший вплив на науковий та професійний розвиток, формування світогляду, патріотичне виховання мав її чоловік, світлої пам'яті Михайло Іванович Негрич. Захоплюється подорожами, музикою, світовою літературою.

Клінічні ординатори нашої кафедри успішно захистили докторські дисертації, стали відомими науковцями, зокрема:

Професор **Паєнок Анжеліка Володимирівна** (10.04.1966, Львів) — доктор медичних наук, завідувач кафедри невропатології та нейрохірургії (від 2009) з 1993 по 1995 під керівництвом завуча кафедри Сиротіної Ольги Сергіївни проходила клінічну ординатуру на кафедрі, по завершенню якої вступила в очну аспірантуру (1995–1998). В 1998 році захистила кандидатську дисертаційну роботу на тему: «Клініко-параклінічна характеристика ранніх дисциркуляторних енцефалопатій при гіпертонічній хворобі та атеросклерозі (рання діагностика та корекція флогензимою)», науковий керівник — д. мед. н., проф. Скочій Павло Григорович. Після отримання наукового ступеня кандидата медичних наук була прийнята на посаду асистента

кафедри невропатології та нейрохірургії факультету післядипломної освіти ЛНМУ, яку очолила в 2009 році після отримання звання доцента (2001) та захисту докторської дисертаційної роботи в 2008 році на тему: «Клініко-параклінічні прояви енцефалопатій різного генезу (рання диференціальна діагностика)» — науковий керівник д. мед. н., проф. Головченко Ю.І. Автор близько 230 наукових праць, серед них 5 підручників, посібник, довідник, 8 патентів, 20 раціоналізаторських пропозицій. Основні праці: Справочник невропатолога и нейрохирурга. Київ, Книга плюс, 2003 (співавт.); Захворювання нервової системи (підручник). Львів: Світ, 2005 (співавт.); Neurosurgery (підручник). Львів: Кварт, 2007 (співавт.); Невропатологія (підручник). Київ: Медицина, 2009 (співавт.); Нейрохірургія (підручник). Львів: Кварт, 2009 (співавт.); Невропатологія (навчальний посібник). 2-е вид., переробл. і доп. Київ, Медицина, 2009 (співавт.); Комп'ютерна програма «Тестування когнітивних функцій». Державна служба інтелектуальної власності України, 2012 (співавт.); Комп'ютерна програма «Шкала прогнозу виходу пацієнтів з важкою черепно-мозковою травмою». Державна служба інтелектуальної власності України, 2016 (співавт.); Нейрохірургія: підручник. 2-ге видання. Львів: ПП «Кварт», 2016 (співавт.).

Завідувачем кафедри реабілітації і нетрадиційної медицини ЛНМУ 2006 року призначений професор **Лук'ян Васильович Андріюк**. Лук'ян Васильович народився 6 серпня 1951 року. Закінчив з відзнакою лікувальний факультет ЛМІ в 1976 році, працював лікарем-неврологом у практичній охороні здоров'я (1977–1980). На кафедрі неврології проходив клінічну ординатуру (1980–1982), після чого працював асистентом (1982–1991), доцентом (1991–2006) кафедри рефлексотерапії та неврології/невропатології та нейрохірургії. Є спеціалістом вищої кваліфікаційної категорії з неврології, рефлексотерапії, народної і нетрадиційної медицини, заступник декана факультету післядипломної освіти з наукової роботи. Серед головних напрямів його наукових досліджень – проблеми діагностики, клініки, лікування та профілактики захворювань головного мозку судинного генезу, проблеми вертеброневрології, рефлексотерапії, мануальної терапії, бделотерапії, електропунктурної діагностики. Він є автором близько 350 наукових праць, серед яких вісім монографій, три підручники, двадцять п'ять навчально-методичних посібників, п'ять авторських свідоцтв на винаходи, впровадив у клінічну практику низку методів діагностики та реабілітації хворих з інсультами, вертеброгенними ураженнями нервової системи. Серед найважливіших праць Андріюка Л.В., які побачили світ за останні роки:

«Інсульти. Вибрані питання діагностики, ускладнень, лікування, реабілітації» (2009), «Основи магнітотерапії» (2009), «Немедикаментозні методи лікування» (2011), «Вертебральні та екстравертебральні захворювання суглобів: мануальна діагностика і корекція» (2012), «Водолікування: інноваційні методики та технології» (2012), «Фізіотерапія та немедикаментозні методи лікування» (2013), «Бальнеоароматерапія» (2013), «Використання вуглекислого газу в медичній реабілітації» (2014), «Основи фармакогнозії і фітотерапії» (2015), «Народна і нетрадиційна медицина» (2015), «Вибрані питання нутріціології» (2015), «Теоретичні та практичні аспекти нутріціології» (2016), «Теорія і практика рефлексотерапії» (2017), «Роль харчування у профілактиці та лікуванні захворювань людини» (2017), «Дисфункція хребта, м'язів, суглобів: від діагностики до лікування» (2017), «Лікарські засоби рослинного походження у клінічній практиці і народній медицині» (2017), «Мистецтво лікування: від харчування до якості життя» (2018), «Холістичні немедикаментозні методи лікування в практиці лікаря» (2018). Член редакційної ради чеського журналу «Eniologie cloveka», польського журналу «Pracystyczna rehabilitacja», журналів «Медична гідрологія та реабілітація» та «Інформаційна та негентропійна терапія», голова низки асоціацій: рефлексотерапевтів; фізичної та реабілітаційної медицини; народної та нетрадиційної медицини м. Львова і Львівської області, член міжнародної асоціації неврологів, головний позаштатний спеціаліст із народної та нетрадиційної медицини, головний позаштатний спеціаліст із рефлексотерапії департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації.

Професор **Лідія Борисівна Мар'єнко** (18.11.1954, Львів) займається вивченням епілепсії. У 1978 році з відзнакою закінчила лікувальний факультет Львівського державного медичного інституту; 1978–1981 роки – клінічна ординатура з неврології, у 1987 р. захистила кандидатську дисертацію «Роландичний варіант оперкулярної епілепсії» в університеті Дружби народів ім. П. Лумумби (м. Москва); у 2015 р. захистила докторську дисертацію «Патоморфоз симптоматичної епілепсії (порівняльне катамнестичне дослідження)» в НМАПО ім. П.Л. Шупика (м. Київ). Батьки – знані психіатри. Мати – Галина Федорівна Мар'єнко (з родини Перерва, уродженка с. Карлівки Полтавської обл.), перший фахівець з ЕЕГ у Львові. Батько – Борис Сергійович Мар'єнко, народився у м. Харкові, закінчив Львівський медичний інститут, професор, завідувач кафедри психіатрії, проректор з питань навчальної роботи. У 2003 р. пройшла курси, організовані Європейською Академією епілепсії (EUREPA) і визнана сертифікованим

лектором цієї Академії, їй надано міжнародну кваліфікацію епілептолога. Організувала і провела за участі провідних українських фахівців у царині епілептіології понад 30 сертифікованих Європейською академією епілепсії (EUREPA) тренінгів для лікарів-неврологів та дитячих неврологів у більшості обласних центрів України та АР Крим; була членом мультидисциплінарної робочої групи для створення уніфікованих клінічних протоколів первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Епілепсії у дорослих» та «Епілепсії у дітей» (2014). Член Міжнародної протиепілептичної ліги та Української протиепілептичної ліги з 1997 р. Член правління УПЕЛ, голова Комісії з питань міжнародних зв'язків. Із січня 2014 р. — член Американської Академії Неврології (AAN). Член редколегії журналу «Вісник епілептіології» (Київ). Із 2011 р. член президії та секретар Всеукраїнської громадської організації «Українська Асоціація клінічних нейрофізіологів». Автор 165 наукових праць, одного патенту на корисну модель, одного авторського свідоцтва на твір, посібника для студентів «Епілепсія в питаннях і відповідях» із грифом МОЗ України, співавтор однієї монографії. Нагороджена дипломом ЛОДА та Львівської обласної ради за значні досягнення у царині науки, які сприяють соціально-економічним перетворенням у регіоні й утворюють високий авторитет науковців Львівщини в Україні та світі. Уподобаннями професора Л.Б. Мар'єнко є світова література, джазова музика, історія музичного гурту «Бітлз», рукоділля.

Доцент Наталія Леонідівна Боженко (з родини Чубок) (22.01.1967, с. Березовичі, Володимир-Волинський р-н, Волинська обл.), донька відомих педагогів; батько — Леонід Антонович, філолог-германіст, історик, директор Березовицької школи на Волині, активний громадський діяч, великий патріот свого краю. Мати — Ірина Василівна, з родини Павліш, вродженця с. Лисовичі Стрийського району, філолог-германіст, Заслужений вчитель України. Доцент Н.Л. Боженко є заступником завідувача кафедри з питань лікувальної роботи, консультант відділу судинної хірургії ЛОКЛ; з 2017 р. — член правління Асо-

ціації неврологів, психіатрів, наркологів України. У 2018 році нагороджена Почесною грамотою та орденом «Берегиня України» за особистий внесок у розвиток Української держави та духовне відродження нації. З 1991 — член УЛТ. Коло наукових інтересів: цереброваскулярні хвороби, захворювання периферійної нервової системи, больові синдроми в неврології, соматоневрологія, педагогіка. Уподобання — ужиткове мистецтво, подорожі, краєзнавство, рукоділля. Автор 117 публікацій, з них 4 посібника. h-index: 3.

Доцент Юрій Олександрович Матвієнко (1975, м. Львів) — заступник завідувача кафедри з питань наукової роботи. В 1997 році з відзнакою закінчив ЛНМУ, далі — аспірант, асистент, доцент кафедри. З 2014 року за сумісництвом доцент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії педагогічного факультету ЛНУ ім. І. Франка. Тривало — лікар-невролог ПС-1 невідкладної медичної допомоги м. Львова та консультуючий лікар-невролог Львівської обласної інфекційної лікарні. Батько — Олександр Матвієнко, родом із Житомирщини, кандидат геолого-мінералогічних наук, син сільського фельдшера, дід якого був воїном в армії УНР; троюрідний дядько — перший голова Національного банку України; мати — Ярослава Василівна (з дому Гречкосій), кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології ЛНМУ, народилася у с. Михайлівка Підгаєцького району на Тернопільщині, двоє її дядьків — воїни УПА, очолювали сітку ОУН. Коло наукових інтересів: психонейрофармакотерапія, хвороба Паркінсона, розсіяний склероз, нейро-соматична патологія, історія медицини, патографія. Стажувався в університетських клініках Австрії. Автор понад 170 публікацій з різних аспектів патології нервової системи, включаючи колективні наукові статті в таких визнаних міжнародних журналах, як «Clinical Neurology and Neurosurgery», «Movement Disorders», «Addiction», а також семи навчальних посібників, зокрема «Ендокринні особливості та гормонотерапія при розсіяному склерозі» (2007 р.), «Паркінсонізм-плюс» (2009 р.), «Первинні болі голови у практиці загального лікаря» (2012 р.), «Запальні демієлінізуючі полінейропатії в загально-медичній практиці» (2014 р.), «Медикаментозне лікування поширених диссомнічних розладів у клінічній практиці (огляд фармакотерапевтичних можливостей)» (2015 р.), «Поширені захворювання черепно-мозкових нервів у практиці невролога і загального лікаря» (2016 р.), «Хвороби відомих людей: компілятивний патографічний огляд» (2017 р.). Учасник проєктів щодо перекладу з англійської мови таких фахових видань, як «Dorland's Illustrated Medical Dictionary», «Vascular Biology in Clinical Practice» за авторством Марка Х'юстона, «Essential Cardiology: Principles and Practice» за ред. Кліва Розендорффа, «Emergency War Surgery». Закінчив музичну студію, клас акордеона, любить класичну музику, передусім Р. Вагнера, Ф. Шопена, Л. Бетовена, захоплюється історією, архітектурою, літературою, вивченням мов, геополітикою. h-index: 4.

Доцент **Ганна Миколаївна Король** (27.02. 1956, м. Полонне Хмельницької обл.) у 1980 році з відзнакою закінчила Вінницький медичний інститут ім. Пирогова. Батько – Микола Карпович Король, робітник; мати – Надія Петрівна, вихователька дитячого будинку. Доцент Король із 1993 року відповідальна за навчально-організаційну та навчально-методичну роботу кафедри, член профпатологічної ЛЕК, експерт-невролог у Львівському обласному бюро медико-судової експертизи. Коло наукових інтересів: цереброваскулярні хвороби, черепно-мозкова травма, психовегетативні синдроми. Захоплюється поезією, яку добре знає, історією та художнім розписом порцеляни (закінчила трирічну школу розпису Полонського фарфорового заводу).

Протягом десятиліть надається велика увага студентській науковій праці, активно діє науковий гурток, яким керувала доцент М. О. Бабадагли.

Науковим гуртком кафедри з 1999 року керує доцент **Наталія Василівна Малярська** (з родини Курій, 27.06.1965 м. Львів). Мати – Марія Андріївна Квасниця, уродженка Бузького району; батько – Василь Степанович, переселенець із Любачова, юрист за фахом. Коло наукових інтересів: судинна патологія, перинатальна патологія, профілактика неврологічних хвороб. Уподобання – художнє слово, театральні студії, туризм. Члени наукового студентського гуртка є дипломантами багатьох українських і міжнародних конференцій, що сприяє творенню нового молодого наукового потенціалу.

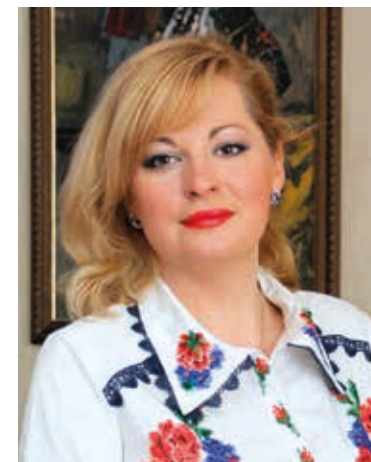

Доцент кафедри **Марія Стефанівна Шоробура** (17.06.1981, м. Стрий Львівської обл.) 2005 року закінчила з відзнакою ЛНМУ, аспірант, асистент, доцент кафедри. Батько – Стефан Васильович, уродженець Стрия, інженер-технолог; мати – Ганна Іллівна (з родини Кейван), народилася у с. Прутівці Снятинського району, належить до родини письменника Василя Стефаника, закінчила Лісотехнічний інститут, інженер-технолог. М.С. Шоробура виконує обов'язки відпо-

відального секретаря кафедри, з 2006 року працює у Львівському обласному центрі розсіяного склерозу на базі кафедри та неврологічного відділення ЛОКЛ. Вперше детально описала особливості патогенезу та перебігу дитячого розсіяного склерозу. Уподобання – дизайн інтер'єру, вишивка, психологія, малювання, подорожі.

Доцент **Катерина Миколаївна Мар'єнко** (18.05.1979, м. Львів) закінчила у 2002 році з відзнакою ЛНМУ; аспірант, асистент, доцент кафедри. Член Міжнародної та Української Протиепілептичної Ліги, працює у протиепілептичному центрі на базі кафедри і неврологічного відділення ЛОКЛ. Мати – професор кафедри Лідія Борисівна Мар'єнко, уродженка Львова; батько – Микола Іванович Ширманов, уродженець Львова, невролог. Уподобання – подорожі, музика.

Асистент **Роман Степанович Пшик** (22.10.1979 р., м. Львів) у 2002 році з відзнакою закінчив ЛНМУ, клінічний ординатор, аспірант, к.м.н., асистент кафедри. Батько – професор Степан Степанович Пшик, мати – Роксоляна Іваник, уродженка Львова, лікар-епідеміолог. Коло наукових інтересів: патологія периферійної нервової системи (вертеброневрологія), розсіяний склероз. Уподобання – спорт (плавання, футбол), туризм.

Асистент **Софія Ярославівна Кирилюк** (29.04.1982, Львів) у 2005 році закінчила з відзнакою ЛНМУ, кандидат медичних наук. Закінчила Трускавецьку школу психотерапії – п'ятирічний проект з групового психоаналізу. З 2010 року – лікар-невропатолог неврологічного відділення ЛОКЛ. Батько – Ярослав Миколайович Синицький (27.04.1929 р.), уродженець с. Вузлого Радехівського р-ну, старший викладач Львівського Національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького; мати – Параскевія Степанівна (з дому Антонюк, 21.04.1949) народилася у с. Тяглеві Сокальського р-ну, Заслужений вчитель України, учитель біології Львівської лінгвістичної гімназії. Коло наукових інтересів: психоневрологія, нейродегенеративні та демієлінізуючі захворювання нервової системи. Уподобання – художня література, мистецтво.

Асистент **Роман Ярославович Вівчар** (28.02. 1965, Львів), профорг кафедри. У 1990 році з відзнакою закінчив ЛНМУ. На кафедрі з 1990 р., працював ординатором відділення неврології, клінічним ординатором. Досвід на посаді лікаря-невролога — 27 років. Висококваліфікований фахівець з питань діагностики та лікування хвороб нервової системи. Стажувався в університетських клініках Австрії та Польщі. Володіє методиками блоkad, мануальної терапії. Член УЛТ. Батько — Ярослав Романович (15.03.1932 с. Мшанець Терехівлянського р-ну Тернопільської обл.), зав. секцією ЦУМу; мати — Галина Матвіївна (26.05.1935 — †18.05.2008), інженер, з родини Лотович, донька Матвія Лотовича, члена УЛТ з 1933 року, лікаря Головного Проводу УПА, в'язня тюрми

на Лонцького, засудженого на 25 років тюремного ув'язнення, помер 1953 року в Тайшетському особливому таборі № 7 Іркутської області. Уподобаннями асистента Вівчара є вивчення мов, подорожі, велоспорт, рафтинг.

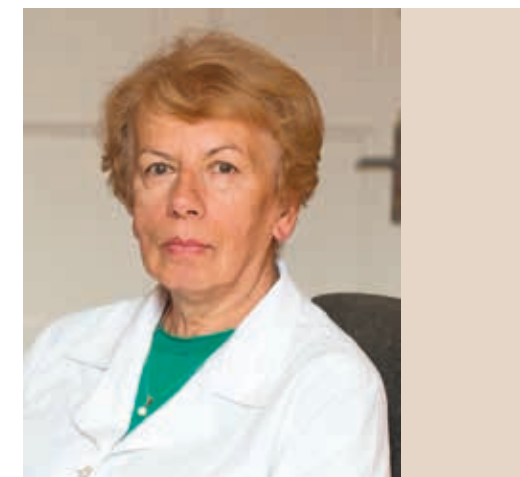
Старший лаборант **Галина Михайлівна Івасюк-Криса** (01.01.1951, м. Кіцмань Чернівецької обл.) з 1968 р. по 1974 р. навчалася у Чернівецькому та Львівському медичних інститутах. Із 1974 р. старший лаборант, асистент кафедри неврології ЛНМУ, викладач неврології у Львівському педагогічному коледжі. З 2014 по 2016 роки — старший викладач кафедри корекційної педагогіки та інклюзії ЛНУ ім. І. Франка. Протягом тривалого часу займалася ЕЕГ та Ехо-ЕГ. Батько — Михайло Григорович, уродженець м. Кіцманя, репресований (сім років заслання в Печорлазі), відомий науковець, фольклорист, письменник, громадський діяч, доцент Чернівецького

університету; мати — Софія Іванівна Карякина, уродженка с. Таргаїв Запорізької області, філолог. Брат — Володимир Івасюк, композитор, Герой України. Галина Михайлівна бере активну участь у громадській роботі кафедри з організацією «Активна допомога Україні Мюнхен». Уподобання — музика, (закінчила два курси музичного училища, клас віолончелі та фортепіано), ужиткове та сакральне мистецтво, подорожі, література, рукоділля.

Старший лаборант **В'ячеслав Анатолійович Самолук** (13.05.1965 м. Львів), у 1988 році з відзнакою закінчив санітарно-гігієнічний факультет ЛДМІ. Батько — Анатолій Іванович, уродженець Тирасполя (Придністров'я), закінчив Івано-Франківський педінститут, фізик, директор школи; мати — Любов Антонівна (з родини Цибух), народилася у с. Кривенькому Тернопільської обл., закінчила Івано-Франківський педінститут, викладач початкових класів. На кафедрі неврології працює з 1990 року, матеріально відповідальний на кафедрі, володіє методиками функціональної діагностики неврології РЕГ, Ехо-ЕГ. Закінчив музичну школу, клас скрипки, майстер спорту з греко-римської боротьби. Уподобання — світова література, музика.

Старший лаборант **Любов Йосипівна Ткачук** (03.08.1947 м. Львів, із родини Пекарських), у 1962 р. закінчила медичне училище, а в 1978 році — санітарно-гігієнічний факультет ЛДМІ. Батько — Йосип Михайлович, столяр, мати — домогосподарка. З 2002 року — на кафедрі неврології, займається ЕЕГ у Протиепілептичному центрі на базі кафедри. Уподобання — література, історія, ручна праця, кулінарія.

Відповідно до політичних змін на теренах Галичини змінювалася і мова викладання та наукових праць у ЛНМУ: з німецької на польську, українську, російську і знову українську (з 1991 року). Сьогодні для студентів-чужинців медичного факультету викладачі читають лекції та проводять практичні заняття англійською мовою (проф. Т.І. Негрич, проф. Л.Б. Мар'єнко, доц. Ю.О. Матвієнко, ас. С.Я. Кирилюк, ст. лаборант В.А. Самолук). Протягом тривалого часу відбувається співпраця з німецькою організацією «Активна допомога Україні — Мюнхен» — зі щирою і сердечною подякою завдяки п. Марії Саяк (Мюнхен) та шановній родині Звениславі, Ірині та Марії Калинців. Доцільно відзначити активну працю з медіа-засобами (преса, телебачення), де науковці кафедри порушують питання деонтології, профілактики, етіології та реабілітації неврологічних захворювань, що дає можливість населенню отримувати кваліфіковану, професійну інформацію.

Янош Євгенович Саноцький (03.02.1960, Львів) з 2004 року завідувач неврологічного відділення ЛОКЛ, позаштатний головний невролог області. Батько — Євген Іванович Саноцький, мати — Мотря Данилівна (з дому Опришко), уродженка Борисполя Київської області. У 1983 році закінчив ЛМІ, працював у м. Щирці Пустомитівського р-ну, ординатором неврологічного відділення ЛОКЛ, кандидат філософських наук. Знає чотири іноземні мови, закінчив музичну школу (клас фортепіано). Член виконавчого комітету «Movement Disorders Society», член редакційної колегії наукового журналу «Parkinsonism and Related Disorders». Знаний клініцист і науковець,

багато часу приділяє молодим неврологам, дбає про їхнє професійне, моральне та світоглядне зростання. Уподобання — музика, гірський туризм, література.

У 2005 році створено ще два науково-практичні центри: епілепсії (доц. Л.Б. Мар'єнко, ас. К.М. Мар'єнко) та екстрапірамідних захворювань (Л.В. Федоришин, Я.Є. Саноцький, О.О. Кріпчак, Н.М. Островська, Г.М. Станецька).

Протягом усіх років триває тісна співпраця між працівниками кафедри та відділу неврології ЛОКЛ, які є висококваліфікованими клініцистами, серед них — п'ять кандидатів медичних наук: Н.М. Кардош, Я.Є. Саноцький (завідувач відділення), Л.В. Федоришин, А.О. Тютюк, С.Я. Кирилюк.

Працівники відділу створили науково-практичні центри нервово-м'язових захворювань (О.М. Семеряк, Н.В. Рибак, А.І. Філіпський, А.О. Бачун), центр нейропсихологічних порушень (Н.М. Островська, Н.М. Чайковська), що успішно діють.

Міські неврологічні відділення очолюють наші вихованці Г.І. Пришляк, А.І. Квочкіна, Н.М. Войнаровська, М.Є. Саноцький, О.М. Ярошик.

Результати нашого системного дослідження засвідчили, що за більш як 100-літню історію Львівської клініки (кафедри) неврології, вона була потужним осередком діяльності високофахових лікарів і науковців, кошиком вишколу талановитих учених, педагогів і клініцистів та незмінною базою підготовки студентів і молодих лікарів, попри геополітичні та інші історичні негаразди. Працівникам кафедри та відділу завжди були притаманні інтелігентність, працьовитість, високий професійний рівень. Зокрема, у різний історичний період завідувачі кафедри неврології Генрик Гальбан, Олександр Федорович Макарченко, Дмитро Іванович Панченко навіть очолювали Львівський медичний університет (інститут).

Сьогодні кафедра і клініка неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького — це сучасний потужний науковий підрозділ Університету з широким міжнародним світоглядом, відомий далеко за межами України, з низкою фахових профільних науково-клінічних центрів, справжній, фундамент неврологічної професійності Західної України з великими перспективами і традиційно достойним кадровим потенціалом.

ПІСЛЯМОВА

Останніми роками дедалі більше людей усвідомлює, що велика історія – історія країни, навіть світова історія, складається з маленьких: історії однієї родини, села, міста, навчального закладу... Науковці, освітяни, яких ми назвали в цій науковій розвідці, зробили свій певний внесок у вітчизняну і світову науку. Все, що зроблено нашими попередниками, є тим фундаментом, на який лягають цеглини все нових і нових знань, наукових здобутків. І цей процес буде вічний...

У нас широкий світогляд, адже ми є фундаментом неврологічної професійності в Галичині. Ми всі вчимося слухати людину і чути її з її болями, нуждою, бідую. Серед нас є меломани та кіномани, знавці історії та літератури, поезії та архітектури, образотворчого мистецтва. Ми всі є націоспрямованими особистостями, а наша праця – для науки та освіти, на благо та здоров'я українського народу, слави України.

Наша історія багата, але її треба знати. Ця наукова розвідка написана для лікарів і студентів, які повинні знати і розуміти, що вони навчаються, працюють і живуть у Львові, а Львів – прекрасне місто, місто-музей просто неба, місто науки, освіти і чудових традицій, а не лише свят кави, сиру й пампуха.

З АРХІВУ КАФЕДРИ

Збори кафедри та відділу неврології. 1966 р.

Проф. П.Г. Скочій та доц. М. О. Бабадагли зі студентами.

Викладачі кафедри на демонстрації.

Викладацький склад кафедри.

Проф. П. Г. Скочій, доценти О. П. Максимук та П.П. Буховцев. 1981 р.

Ст. лаборант Г.М. Івасюк та медсестра Я.І. Григоришин.

Клінічні ординатори з своїми викладачами. 1984 р.

Огляд хворого.

Проф П.Г. Скорій.

Доц. В.Г. Караванов.

Акад. Б.С. Зіменковський, проф. В.М. Шевага, проф. С.С. Пшик з акад. В.І. Козявкіним в центрі «Еліт», м. Трускавець.

Колектив кафедри. 1994 р.

Клінічний обхід з проф. П.Г. Скорієм.

Проф. С.С. Пшик.

Викладачі кафедри.

Проф. С.С. Пшик, доц. М. О. Бабадагли.

Н.В. Малярська, Н.Л. Боженко з О.С. Сиротіною.

Працівники кафедри. 1992 р.

Доц. Н.В. Малярська зі студентами наукового неврологічного гуртка.

Асистенти Н.В. Малярська та К.М. Мар'єнко, ординатори О.М. Семеряк та А.І. Хома.

Працівники кафедри та відділу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борис Семенович Зіменковський / Львів. нац. мед. ун-т ім. Данила Галицького [уклад.: А. В. Магльований, О. Д. Луцик, Н. В. Кучумова та ін.]. — Львів: Кварт, 2015. — 219 с.
2. Зіменковський Б. Австрійський період в історії Львівського медичного університету / Б. Зіменковський // *Alma Mater*. — 2007. — № 11 (листопад). — С. 2—3.
3. Ганіткевич Я., Пундій П. Українські лікарі. Бібліографічний довідник. — Т. 3. — Львів: Видавництво НТШ, 2008. — 428 с.
4. Гоцко-Ней Л.-І. Українське лікарське товариство у Львові. 1910-1939-1990-2010. — Львів: Афіша, 2010. — С. 5—27.
5. Мельник І., Загайська Р. Личаківське передмістя. — Львів: Центр Європи, 2010. — 352 с.
6. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького 1784—2009. — Львів: Видавничий дім «Наутікус», 2006. — 416 с.
7. Пшик С.С., Боженко Н.Л., Матвієнко Ю.О. 100 років кафедри неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького — віхи пройденного шляху // *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми клінічної неврології: історія, сучасність, перспективи»*, присвяченої 100-річчю кафедри неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. — Львів, 2005. — С. 3—12.
8. Стадник О. Лікарські товариства у Львові до 1939 року. — Львів: Аверс: 2017. — 198 с.
9. Стеник В., Фрайфельд Е. «Доля Ярослава Бачинського». — «Медичні кадри», 1990; 24 травня. — 3 с.
10. Bennett JD. The woman behind the syndrome: Frey's syndrome — the untold story // *J Hist Neurosci*. — 1994. — №3 (2), Apr. — P. 139—44.
11. «Bikeles, Gustaw» (1861—1918). W: *Polski Słownik Biograficzny*. — 1935. — Т. 2. — ss. 93—94.
12. Głowacki J., Bidziński J. Aleksander Domaszewicz (1887—1948). Profesor Neurochirurgii Uniwersytetu Warszawskiego // *Neurol Neurochirur Pol.* — 2004. — №38 (6). — ss. 539—541.
13. Herczyńska G. Eugeniusz Artwiński (1892—1944) // *Postępy Neurologii i Psychiatrii*. — 2004. — №13 (3). — s. i—xii.
14. Herczyńska G. Henryk Halban (1870—1933) // *Postępy Psychiatrii i Neurologii*. — 2002. — №11 (3). — S. i—vi.
15. Kronika Uniwersytetu Lwowskiego. — II. — 1898/9—1909/10. — Lwów, 1912. — s. 416—418.
16. Księga pamiątkowa wydana w dwudziestą piątą rocznicę istnienia Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza: 1894—1919 / red. Witold Nowicki. — Lwów: Wydział Lekarski U. J. K., 1920. — 291 S.
17. Medycyna, przyroda i technika we Lwowie. Krótki zarys. [Wydział Lekarski U. J. K.] // *Polska Gazeta Lekarska*. — 1937. — № 27 (4 lipca). — s. 505—514.
18. «Orzechowski Kazimierz» W: *Polski Słownik Biograficzny*. — Т. 24, z. 2. — Wrocław-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979. — S. 280—282.
19. *Polska Gazeta Lekarska*. — № 27. — 1937. — 27. — S. 509—510.
20. Program Wykładów, skład uniwersytetu w latach akademickich. — 1931/32, 1932/33. — S. 91, 95, 96, 143.
21. «Rothfeld (później Rostowski) Jakub (1884—1971)» W: *Polski Słownik Biograficzny*. — Т. 32. — Wrocław-Warszawa-Kraków: 1990. — S. 304—305.
22. Електронний пєсупс — <https://scholar.google.com.ua/citations?user=si0VCS4AAA&hl=uk&oi=a0>
23. Оля Гнатюк «Прощання з імперією». — Критика: Київ, 2005.
24. Оля Гнатюк «Відвага і страх». — Дух і літера: Kmbs (Києво-Могилянська Бізнес Школа), 2015.
25. Романюк Павло «Велика мєса». — Львів, 2017.

Науково-історичне видання

Галина Івасюк, Тетяна Негрич, Юрій Матвієнко
Наталія Боженко, Володимир Криса

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ
Лівівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

Відповідальний редактор: проф. Т.І. Негрич
Дизайн: О. Панчишин
Літ. редактор: Я. Тучапський
Ренцензент: А.Б. Зіменковський

Підписано до друку 21.01.2019 р. Формат 70*100/16.
Гарнітура Cambria. Папір офсетний. Наклад 200 прим.

Друк

